

18 septembrie 2017

MG nr. 21

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, Chișinău, MD 2004

COMPLETARE LA SESIZAREA

nr. 117a din 05.09.2017

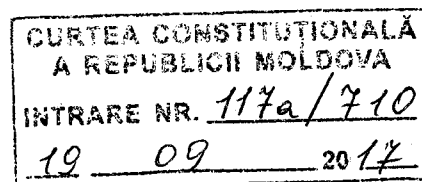
privind verificarea Constituționalității

Legii Nr. 154 din 20.07.2017

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Deputați în Parlament:

Mihai Ghimpu
Ion Apostol
Zoman Botan
Ion Casian
Stefan Vlaș
Carp Liliac
Zotea Alina
Bejan Valerian
Petru Cosoi

I. OBIECTUL SESIZĂRII

Conform dispozițiilor art. 25 alin. (l) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. art. 38 alin. (l) lit. g), 39 din Codul jurisdicției constituționale, prin prezenta sesizare și ținând cont de dispozițiile art. 135 din Constituția Republicii Moldova, autorii sesizării solicită respectuos completarea sesizării Nr. 117a din 05.09.2017 cu următoarele argumente noi, păstrând aceleași solicitări invocate în sesizarea inițială.

II. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

1. Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16.12.1966, prevede că orice cetățean are dreptul și trebuie să aibă posibilitatea, fără nici o discriminare și fără restricții rezonabile, de a alege și de a fi ales, în cadrul unor alegeri periodice, oneste, cu sufragiu universal și egal.

În aceeași ordine de idei, Constituția garantează în art. 38, dreptul cetățenilor de a vota, excepție făcând doar cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege.

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți poate avea loc în condițiile stipulate de art. 54 alin. (2) din Constituție, potrivit căroră, restrângerea trebuie să fie prevăzută de lege, să corespundă normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, să constituie o măsură necesară într-o societate democratică și să fie proporțională scopului urmărit.

Din păcate, prin adoptarea Legii supuse controlului constituționalității, legislatorul **a restrâns într-un mod nepermis dreptul constituțional de vot al cetățenilor**, garantat de art. 38, lovind concomitent și în reprezentativitatea Parlamentului, prevăzută de art. 60. Astfel, cetățenii care nu au nici domiciliu, nici reședință, nu vor participa la procesul de vot, pentru că nu se vor regăsi în listele electorale ale circumscripțiilor electorale uninominale. Conform estimărilor unor organizații necomerciale, în această postură se află peste 150.000 de alegători, care reprezintă circa **5% din totalul alegătorilor înscriși în liste electorale**.

Suntem ferm convinși, că situația creată este contrară statului de drept și, în mod cert, neconstituțională, deoarece interzice unui număr impunător de alegători, participarea la scrutinele parlamentare, desfășurate în baza sistemului mixt de vot.

2. Prin alegeri, poporul își selectează reprezentanții săi, iar prin mandatul încredințat, le transmite împuterniciri de realizare a suveranității, exercitând funcții cu atribuții concrete.

Principiul constituțional al reprezentativității Parlamentului nu poate suferi nicio atingere dictată de interese politice înguste ori subterfugii menite să asigure victoria unor actori politici predeterminați, iar pentru aceasta, este indispensabilă asigurarea reflectării cât mai obiective a preferințelor electorale ale cetățenilor.

Legea Nr. 154 din 20.07.2017 **diminuează într-un mod nepermis reprezentativitatea Parlamentului, prin instituirea unui singur tur al alegerilor** – candidatul pentru funcția de deputat în Parlament în circumscripția uninominală se consideră ales dacă a obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate, iar acest număr poate fi de doar trei-cinci mii de voturi.

Alegerile parlamentare în circumscripții uninominale se deosebesc în mod radical de alte scrutine desfășurate în republică, în care este aleasă o singură persoană, inclusiv cele pentru alegerea primarilor sau președintelui republicii. Absența turului doi pentru stabilirea exactă a preferințelor alegătorilor conduce, inevitabil, la o reflectare imperfectă a opțiunilor politice ale votanților din circumscripții uninominale și afectează principiul reprezentativității Parlamentului.

3. În sesizarea inițială am invocat că Legea Nr. 154 din 20.07.2017 afectează principiul egalității votului în alegerea Parlamentului, sub aspectul discriminării votanților din diferite circumscripții uninominale — pentru diasporă, Transnistria și restul teritoriului.

Solicităm completarea poziției inițiale prin invocarea unui nou element de inegalitate a votului exprimat de cetățeni în cadrul circumscripției naționale sau celor uninominale.

Având în vedere pragul minim de reprezentare pentru un partid (6 la sută) în cadrul alegerilor în circumscripție națională, se conturează **o discrepanță majoră între voturile alegătorilor acordate candidaților în circumscripția națională și cele acordate în circumscripții uninominale**, unde, în absența oricărui prag, este ales candidatul care a întrunit cel mai mare număr de voturi.

Astfel, ponderea voturilor exprimate pentru desemnarea reprezentanților în Parlament este diferită pentru circumscripțiile uninominale, unde pot fi suficiente câteva mii de voturi pentru obținerea mandatului de deputat, și cele din circumscripția națională, unde candidatul ales pe liste de partid poate obține mandatul doar dacă întrunește cel puțin două la sută din numărul voturilor valabil exprimate la nivel republican (peste 28.000 voturi în cazul participării a 50% din alegători la vot) și doar cu condiția cumulativă că formațiunea politică reprezentată depășește pragul minim de reprezentare.

În mod cert, desfășurarea alegerilor din circumscripțiile uninominale într-un singur tur, împreună cu impunerea pragului minim pentru circumscripția națională, conduce la

o viciere a principiului consfințit în art. 61 al Constituției, conform căruia fiecare vot trebuie să aibă putere juridică egală.

mun. Chișinău, Republica Moldova

18 septembrie 2017